

Møde mellem Børne- og Ungdomsudvalget og Københavns Kommunes Handicapråd d. 13. marts 2013.

Dagsorden:

1. Status på indsats og inklusionspakken
2. Seksualpolitik bør være et krav på specialskolerne på lige fod med mobbepolitik.
3. Handicappolitik på alle skoler, f.eks. i elevrådene.
4. Muligheden for at BUF i højere grad tænker samarbejde med foreninger som f.eks. SUMH ind i oplysningsarbejdet til borgerne.
5. Handicaprådets årlige konference sætter fokus på inklusion.
6. Status på muligheden for at fysioterapi for børn med fysiske handicap kan finde sted på børnenes almenskole.
7. Evt.

Handicaprådets forslag til dagsorden, samt uddybelse deraf, fremgår af bilag 1. Handicaprådet henviser vedr. pkt.1 bl.a. til bilag 2 og 3. Bilag 2 er vedlagt i nyeste udgave, som er drøftet med LFS. Bilaget er kun ændret lidt i forhold til den version Handicaprådet henviser til.

Nedenfor fremgår Børne- og Ungdomsforvaltningens kommentarer, som oplæg til drøftelserne af de enkelte punkter:

Ad. 1. Status på indsats- og inklusionspakken

Der er samlet set ingen økonomiske besparelser som følge af Specialreformens Tidlige Indsats og Inklusionspakke.

D. 7. december 2011 vedtog et bredt flertal i Børne- og Ungdomsudvalget Specialreformens Tidlige Indsats og Inklusionspakke. Med aftalen valgte København, i modsætning til mange andre kommuner i landet, investeringsvejen i forhold til at skabe gode tilbud til børn og unge med særlig behov.

Hensigten med at indføre nye stillingsstrukturer på specialområdet, herunder at ansætte flere pædagoger i specialskoler og specialklasserækker, er at bringe flere forskellige fagligheder i spil i kommunens specialskoler. Ved øget brug af pædagogisk personale vil blikket på

Sagsnr.
2013-18923

Dokumentnr.
2013-102639

Sagsbehandler
Jan Bertelsen

Specialområdet

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Telefon
3366 4121

E-mail
jbert@buf.kk.dk

www.kk.dk

og arbejdet med børnene ud fra en relationel vinkel kunne intensivere. Pædagogerne kan bidrage med nye pædagogiske perspektiver på børnene og kan understøtte arbejdet med at tilvejebringe et godt og trygt undervisningsmiljø med ro til læring.

I specialklasserækker og specialskoler er der både før og efter implementeringen af forslaget langt flere lærerressourcer tilknyttet end til almenklasserne. Derfor vil planlægningen af undervisningen fortsat blive varetaget af lærere og hertil kommer så, at der kan tillægges yderligere et perspektiv på elevernes udvikling. Dette perspektiv vil typisk blive leveret af pædagoger, som er dygtige til at have det relationelle blik på eleverne, ligesom de kan bidrage til skolernes specialpædagogiske værktøjskasser. På baggrund af et ønske fra specialskoler med KKFO'er besluttede Børne- og Ungdomsudvalget d. 5. december 2012, at specialskoler og specialklasserækker med tilknyttet KKFO, som ofte allerede har et betydeligt samarbejde mellem lærere og pædagoger omkring undervisningen, også gives mulighed for at ansætte andre faggrupper end pædagoger, fx sosu-assistenten, fysio- eller ergoterapeuter, som supplement til lærerne.

Tiltaget muliggør desuden omlægninger på området, idet pædagogisk personale har en lavere løn og mindre forberedelsestid end lærerne. Det er endvidere vigtigt at slå fast at ændringen ikke reducerer omfanget af voksenkontakt til det enkelte barn, og at hele besparelsen anvendes til andre indsatser i forhold til børn og unge med særlige behov, fx sociale normeringer i dagtilbud, støtte til børn i fritidsklubber, opnormering af PPR, kompetenceudvikling m.m.

Vedrørende inklusionspædagogerne, som typisk er ansat på baggrund af deres relationskompetencer og specialpædagogiske værktøjer er deres funktionsbeskrivelse vedlagt i bilag 4. Herudover kan nævnes, at inklusionspædagogerne har et tæt samarbejde med AKT-vejlederne og de øvrige medlemmer af ressourcecentret, og at de deltager i sommeruniversitets kurser. Alle skoler, AKT-vejledere og inklusionspædagoger er tilbudt A-guide uddannelsen, som klæder medarbejdere på til at arbejde med børn og unge med funktionsnedsættelser i et inkluderende perspektiv.

Ad. 2. Seksualpolitik bør være et krav på specialskolerne på lige fod med mobbepolitik.

BUF har gennem flere år – i samarbejde med Sundhedsforvaltningen – udviklet en række supplerende tilbud og materialer, der kan understøtte den obligatoriske seksualundervisning, som skolerne – herunder også specialskolerne – er forpligtet til at gennemføre. Målet er, at alle børn og unge får viden og kompetencer til at udvikle et positivt, givende og ansvarligt seksualliv.

Det drejer sig først og fremmest om tilbuddet om besøg hos Sex og Samfund, hvor alle skoler kan booke et 2-timers undervisningsforløb. Indhold og metode kan aftales med Sex og Samfund.

Desuden har BUF i samarbejde med Sex og Samfund udgivet en vejledning til seksualundervisning gældende for skolerne i Københavns Kommune. Vejledningen dækker hele forløbet 0. – 9. klasse og giver både en oversigt over, hvilke temaer, der kan indgå på de forskellige klassetrin og en række forslag til emner med uddybende og konkrete materialehenvisninger. Specialskolerne kan naturligvis også benytte sig af disse supplerende tilbud i det omfang, det er muligt ud fra skolernes elevsammensætning. Vejledningen indeholder bl.a. henvisning til en lang række visuelle og netbaserede undervisningsmaterialer, der er særligt velegnede til elever med særlige behov.

På nogle specialskoler giver seksualundervisningen og arbejdet med elevernes seksualitet særlige udfordringer, og det kan derfor være nødvendigt at formulere nogle rammer/normer for, hvordan man på skolen tackler elevernes seksualitet, så både elever og personale er vidende herom – og for de ansatte naturligvis med fokus på at undgå, at eleverne bliver udsat for eller begår seksuelle krænkelser mod andre.

BUF er bekendt med, at flere af kommunens specialskoler allerede har formuleret en sådan politik. Forvaltningen vil gerne viderebringe de erfaringer og redskaber som er udviklet – bl.a. fra skolerne selv, fra Sex og Samfund og ”Projekt seksualpolitik på specialskoler”. Dette kan fx ske ved henvisning i vejledningen om seksualundervisning, når den opdateres i løbet af 2013 og ved omtale på forvaltningens hjemmeside målrettet lærer og pædagoger ”MitBUF”.

BUF vil tage kontakt til Sammenslutningen af Unge Med Handicap (SUMH), som nævnes af Handicaprådet, for at høre nærmere om erfaringerne fra ”Projekt Seksualpolitik på specialskoler” samt finde frem til, hvorledes disse erfaringer i samarbejde med SUMH kan udbredes til specialskolerne.

Ad 3. Handicappolitik på alle skoler, f.eks. i elevrådene.

BUFs skoler og institutioner er naturligvis forpligtet til at leve op til Københavns Kommunes overordnede handicappolitik, der sigter mod at borgere – herunder også børn og unge - med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller som på anden måde er hæmmede i deres møde med samfundet, sikres samme rettigheder og vilkår som andre. Dette gælder både omkring skolers og institutioners indretning (tilgængelighed) og pædagogiske tiltag, der kan sikre, at alle børn føler sig inkluderet i fællesskabet. Omkring sidstnævnte har BUF endvidere formuleret en overordnet inklusionspolitik, som skole og institutioner kan tage afsæt i, når de tilrettelægger tiltag og initiativer på inklusi-

omsområdet. BUF vil sikre mulighed for dialog mellem skoleledere og repræsentanter for Handicaprådet, således at Handicaprådets erfaringer kan indgå i overvejelserne i forbindelse med tiltag og initiativer på inklusionsområdet lokalt.

BUF kan ikke umiddelbart anbefale, at alle skoler pålægges at formulere en egentlig handicappolitik, men skolens ledelse, ansatte, forældre og elever skal naturligvis drøfte og lave planer for, hvordan man i samarbejde kan skabe de bedst mulige rammer for at støtte alle børn og unge, i at blive ligeværdige deltagere i fællesskaber, hvor de trives og udvikles. Herunder har Forvaltningen i samarbejde med ”Skole og forældre” lagt op til, at alle skoler reviderer deres værdigrundlag således at det fremgår, at skolen har principper for inklusion.

Elevrådet er naturligvis en vigtig partner i dette samarbejde og skal involveres og inspireres til at komme med egne udspil og planer for, hvordan man kan styrke inklusionen. Eleverne i elevrådet kan ofte have andre øjne på problemstillingerne, idet de ser tingene i et elevperspektiv.

Det er dog BUFs opfattelse, at det ikke vil være formålstjenligt at starte processen i elevrådet. Hvis der fx ikke er handicappede elever på skolen, kan det være vanskeligt og opleves meget abstrakt for eleverne at skulle forholde sig til, hvordan eleverne og skolen kan forbedre rammerne for denne gruppe elever.

Ad. 4. Muligheden for at BUF i højere grad tænker samarbejde med foreninger som f.eks. SUMH ind i oplysningsarbejdet til borgerne.

BUF arbejder ud fra kommunens overordnede frivillighedspolitik ’Frivillighedspolitik 2011-14’. I medfør af denne er der nedsat en arbejdsgruppe på tværs af alle forvaltningerne, kaldet frivillignetværket. Netværkets primære opgave er at understøtte frivillig indsats og sikre, at frivillige organisationers indgang og etablering på og i tilknytning til skoler og institutioners ydelser sker smidigt og fleksibelt.

BUF har i samarbejdet med frivillige organisationer skabt en række resultater fx på skoleområdet. Her er der etableret et tæt samarbejde mellem skoler og frivillige – primært Danske Flygtningehjælp - om bl.a. lektiehjælp til alle og især lektieudfordrede elever, drenge- og pigeclubber og mentorordninger for udsatte unge. Arbejdet med fremme af frivillighed på skoler og institutioner er godt i gang og under stadig udvikling og bevågenhed. BUF arbejder således på at indgå i flere samarbejder med frivillige organisationer, når det findes relevant. BUF vil indgå i dialog med SUMH om, hvorledes og i hvilken sammenhæng et samarbejde med SUMH og skoler kan etableres, jf. også ad 2.

Endvidere har BUF indledt et samarbejde med Danske Handicaporganisationer(DH) om at finde 10 skoler, som ønsker at samarbejde skoleåret 2013/2014 om projektet ”Skolens fællesskab er for alle – inklusion i grundskolen”. Projektet er støttet af Ministeriet for Børn og Undervisning. Projektet har til formål at give alle børn og forældre en stemme i inklusionsdebatten og derved bidrage til at skabe en positiv dialog om inklusion i skolen. Der vil ske en række aktiviteter, herunder observationer i 0.kl./1.kl, hvor formålet er at give børnenes perspektiver vægt ift. inklusion. Ligeledes vil DH i samarbejde med TV-Glad og skoler i København producere små film, der kan anvendes på skolerne, såvel ift. at tage plads til forskellighed op i undervisningen i 0.-1.kl., samt at tage inklusion op på forældremøder i indskoling

Ad. 5. Handicaprådets årlige konference sætter fokus på inklusion.

Handicaprådet arrangerer i april 2013 en konference om inklusion. BUF deltager i planlægning af konferencen og har foreslået et særligt fokus på forældre og inklusion. Det endelige program indeholder både det brede inklusionsperspektiv og forældreperspektivet. Det sker blandt andet når en forsker fortæller om effekten ved inklusion for børnene, og hvad der er de grundlæggende forudsætninger for inklusion i omgivelserne. Hvilken rolle forældre og lærere spiller for om inklusion lykkes. Samt om hvilke tiltag der virker.

Ad. 6. Status på muligheden for at fysioterapi for børn med fysiske handicap kan finde sted på børnenes alment skole.

På Børne- og Ungdomsudvalgets møde med Handicaprådet den 21. marts 2012 rejste Handicaprådet den problemstilling, at børn med fysiske handicap, der inkluderes i folkeskolen, skal bruge tid om eftermiddagen på at blive transporteret til fysioterapi.

På baggrund af den rejste problemstilling har Børne- og Ungdomsforvaltningen udarbejdet en redegørelse for den fysio- og ergoterapeutisk træning til børn med fysiske handicap på almenområdet.

Eftersom at Socialforvaltningen har overtaget myndighedsfunktionen for den længerevarende træning, jf. beslutning i BUU/SUD den 12. september 2012 (2011-43640), er redegørelsen koordineret med Socialforvaltningen i forhold til den længerevarende træning.

Redegørelsen viser, at alle elever fra almene skoler med behov for længerevarende fysioterapeutisk træning i 2011 og 2012 har fået træning i den Ambulante Børneterapi på BCK. Træningen er - med undtagelse af et barn - foregået uden for skoletiden.

Det er forvaltningens indtryk, at såvel børn som forældre er glade for at modtage træning i Den Ambulante Børneterapi, idet der er mulighed for at træne sammen med og på lige fod med andre børn med lignende behov. Desuden er der i den ambulante børneterapi de rette rammer og redskaber i forhold til elevernes behov. Den Ambulante Børneterapi tilrettelægger så vidt muligt træningen til børn i den undervisningspligtige alder, så den foregår uden for undervisningstiden. På baggrund af redegørelsen, finder forvaltningen ikke, at der er grundlag for at ændre nuværende praksis.

Handicaprådet har haft redegørelsen til gennemlæsning og godkendt ordningen, som den er nu. Redegørelsen har desuden været forelagt BUU d. 5. december under pkt. 16, sager til efterretning som bilag 7.